

To minutter i dommedag

To aktuelle udstillinger kæmper en kamp mod tiden i en verden i hastig og uforudsigelig forandring. Tilsammen giver de ikke noget samlet svar, men viser i stedet to diametralt modsatte bud på, hvordan samtidskunsten forholder sig til accelereret tid

Af Pernille Lystlund Matzen

På University of Chicago hænger Dommedagsuret, der siden 1947 har talt ned til den menneskeskabte globale katastrofe. Når det store ur viser midnat, ringer katastrofen ind. Medlemmerne fra det videnskabelige tidsskrift *Bulletin of the Atomic Scientists*, der administrerer uret, rykkede i 2017 viserne frem til to et halvt minut i midnat – og altså tættere på den hypotetiske katastrofe end nogensinde før. Uret er et håndfast eksempel på klodens aktuelle *zeitgeist*, hvor hæsblæsende udviklinger i klima og teknologi samt voksende sociale og politiske polariseringer gør fremtiden uvis. Ikke blot på et planetært, men også et personligt plan synes tiden at accelerere, idet smartphones og internettets daglige bombardement af informationer let giver en fornemmelse af konstant at halse efter tiden.

Både den aktuelle gruppeudstilling *Welcome Too Late* på Charlot-

tenborg samt onlinegalleriet *Gallery Ultracontemporaine* tager på meget forskellig vis denne problemstilling op. For hvordan kan kunsten forholde sig til en verden, der ændrer sig med eksplosiv hastighed og uforudsigelige konsekvenser? Og kan man overhovedet lave samtidskunst, når samtiden suser hurtigere forbi end informationer gennem fiberoptiske internetkabler? Begge udstillinger har dette desperate fokus på samtidskunstens rolle i en flygtig, accelereret samtid, men håndterer situationen på to væsensforskellige måder: Mens *Welcome Too Late* i et ultramoderne formsprog paradoksalt forsøger at træde ud af nutiden, jager *Ultracontemporaine* samtidens presserende aktuelle begivenheder gennem *old school* agitprop-greb.

Ultra-nu!

Gallery Ultracontemporaine er et kunstprojekt skabt af den franske kunstner Thierry Geoffroy – også kendt under sit kunstneralias COLONEL – og kuratoren Tijana Miskovic. Galleriet, der har eksiste-

ret siden 2016, opererer både online og som en platform for diskussioner på kunstmuseer, biennaler og andre kulturinstitutioner.

I stil med COLONEL's tidligere mobile udstillingsrum *Emergency Room*, der inviterede kunstnere til at lave værker, der impulsivt reagerer på politiske begivenheder, er *Ultracontemporaine* et sted for kunstværker, der 'handler' akut på samfundsmæssige problemer. Et værk fra pressemeddelelsen illustrerer dette perfekt med et gult banner, hvorpå der står: »Ultracontemporary is the art from the NO« med ordet 'now' krydset ud og skrevet igen og igen utallige gange – det kan ikke blive nutidigt nok! Kunstværkerne på *Ultracontemporaine* er skabt af COLONEL selv og lægges op på hjemmesiden samme dag, de er produceret, som nyhedskanalerne BREAKING NEWS og Facebookvægens impulsive strøm af reaktioner. Værkernes udseende bærer præg af denne idé om en spontan, påtrængende nødvendighed. De er hurtigt udførte collager i revet pap, stof, reklameblade og nyhedsudklip med slogans skrevet i sprittusch på dem. Andre værker er bearbejdede *readymades* såsom vejskilte eller farverige iglotelte med påmalede statements.

Selvironisk

Værkernes tekster kommenterer med svingende punchline-tæft på samfundsproblematikker og ikke

mindst kunstverdenens hykleri, når det kommer til både flygtninge, krig og klima. Budskaberne veksler mellem det politisk indignerede såsom »*The migrations are the result of our bombs*« til mere ironiske kommentarer, såsom »*my yoga will not solve water inequalities*« eller tomme udsagn som »*Now is now*.« Collageæstetikken sammenholdt med de politiske budskaber giver mindelser til *agitprop*-kunsten – en genre hvis navn kommer af ordene 'agitation'

Begge udstillinger har dette desperate fokus på samtidskunstens rolle i en flygtig, accelereret samtid, men håndterer situationen på to væsensforskellige måder

og 'propaganda', der særligt vandt frem som politisk kunstform under den sovjetiske kommunisme. Især værkernes utallige gentagelser af ordet 'NU!' som imperativ og insisterende kald til handling står i parallel til agitpropkunstens akutte, handlingsorienterede stil.

Men i kontrast til denne alvorfulde genre er *Ultracontemporaines* oprigtige politiske engagement iblandet en god portion humor og (selv) parodi, der ikke mindst fremhæves gennem værkernes amatøristiske stil. Thierry Geoffroy har gennem årtier brugt kunstneraliaset COLONEL til netop at sløre grænserne mellem alvor og performance, kunst og politik, og *Gallery Ultracontemporaine* kan i sig selv ses som en markeds satire over en kunstverden, hvor politisk aktualitet er salgbart. Som der står på galleriets hjemmeside, handler det om at købe kunstværkerne, mens de er »hotte og relevante«.

Som realpolitisk indspark er *Gallery Ultracontemporaines* budskaber ikke i sig selv interessante. Men i kunstprojektets satirisk-oprigtige insisteren på at efterleve informationsfundets konstante krav om deltagelse får projektet alligevel stillet spørgsmål til dynamikkerne bag samtidskunstens forhold til aktuelle politiske begivenheder: Hvad vil det sige for samtidskunst at handle politisk? Og kan og skal kunsten overhovedet 'følge med tiden?' Projektet giver ingen klare svare, men dets sære

Hvis man er i tidsnød, kan man browse gennem 'Gallery Ultracontemporaine' (t.h.) på sin telefon, mens man vandrer rundt i Charlottenborgs essay om tid, 'Welcome Too Late' (t.v.). Fotos: Anders Sune Berg og fra onlinegalleriet

blanding af anakronistisk, politisk agitprop i et hurtigt, digitalt online-format stiller sine spørgsmål på en humoristisk, besnærende måde.

Essayudstilling om tid

Udstillingen *Welcome Too Late* handler i tråd med *Ultracontemporaine* om, at nuet bliver mere og mere komprimeret, og at samtidskunsten derfor hele tiden ankommer for sent, som titlen antyder.

Men modsat *Ultracontemporaines* ræs efter at holde sig ajour med samtiden, sporer *Welcome Too Late* en tendens i samtidskunsten til at træde ud af den hektiske nutid for at sætte vores digitale tidsalder i relation til større og mere overordnede tidsligheder – som Jordens langsommere, geologiske tid. Udstillingen præsenterer en stærk hånd af unge stjerner på den internationale samtidskunstscene som Marguerite Humeau, Katja Novitskova, Iain Ball og Parker Ito samt lidt ældre eksponenter som Tue Greenfort, Anne de Vries og Eduardo Terrazas.

Kuratoren bag udstillingen, Toke Lykkeberg, er på godt og ondt en central figur gennem hele udstillingen. Allerede inden man træder ind i det første udstillingsrum, møder man et kvarters videointerview med Lykkeberg, hvor han med referencer til både H.G. Wells, Michel de Montaigne og Platon forklarer sine tanker bag udstillingen. Da jeg her efter går rundt og oplever udstillingen,

er det svært ikke at se værkerne som illustrationer til Lykkebergs teser om tid i samtidskunsten. Hans fremtrædende stemme er i udgangspunktet med til at skabe en næsten essayistisk oplevelse, hvor de stærke associationer og referencer går på tværs af værkerne.

Det første udstillingsrum arbejder eksempelvis med at fastslå samtidskunstens forsøg på at jage en accelereret samtid, for i de senere udstillingsrum at bevæge sig væk fra nuet. I loftet hænger amerikanske Parker Ito's installationer af LED-lyskæder og ledninger som digitale gopler med lange, lysende fangarme, der sammenstilles med en YouTube-video af Claude Monet i sin berømte åkandehave. Gennem en fransk gåde om åkanders eksponentielle vækst, der står skrevet på væggen, binder Lykkeberg Monets impressionistiske malerier sammen med Ito's installation fra internetalderen: Monet indvarsler den moderne kunstner, der ligesom Ito kæmper en indædt kamp for at indfange øjeblikket trods udviklingens eksponentielle hastighed. Den formidlingsmæssige sammenstilling er mildest talt spekulativ, men også god, fordi den på engagerende vis sætter den moderne kunst i relation til eksponentiel vækst og accelereret samtid. Præcis ligesom et skriftligt essay kan samle vidt forskellige associationer gennem en tydelig, personlig forfatterstemme, bliver udstillingen en form for dramaturgi eller

visuelt essay, hvor værkerne udfolder kuratorens tankebaner.

Tidstypisk flugt fra samtiden

Som helhed ender værkerne dog med at stå som spinkle eksempler på de vidtrækkende kuratoriske teser om tid i samtidskunsten. Det er der flere grunde til. For det første fordi det relativt lille udvalg af værker – kun otte i alt – bliver spændt for en tung konceptuel vogn, hvor de skal eksemplificere et væld af ideer om klimaets

og teknologiens hastige udvikling. Derudover bruges det snævre værkudvalg til at underbygge Lykkebergs selvopfundne begreb om en »ekstemporær kunst,« der i modsætning til kontemporær kunst træder *uden for* vores samtid og i stedet flytter fokus til større tidsperspektiver. Denne idé udfoldes gennem værker, der både ligner hinanden i tematik og visuelt udtryk. Både Marguerite Humeaus futuristiske elefantskelet, Iain Balls rumvæsenslignende fossil og Katja Novitskovas plexiglas-installation af flammehav og oksehorn er værker, der blander en fjern, geologisk fortid med en glat og digital æstetik, der peger frem mod vores teknologiske udviklings nutid og nære fremtid. Der er dog noget åbenlyst paradoksal ved ideen om en »ekstemporær kunst,« når værkerne samtidig kommer fra en række hypede unge samtidskunstnere, der flirter med nogle af samtidskunstens mest dominerende tendenser: det antropocæne, postinternetkunst, sci-fi-referencer, *dyb tid* og postapokalypsen.

På *Welcome Too Late* får vi lov at stirre ned i den postapokalyptiske afgrund, men det ser i sidste ende mere forførende end frygtindgydende ud. Undergangsførelsen og de ekstemporære elementer giver 'kant' til det samtidige, digitale formsprog, men formår ikke særligt overbevisende at træde ud af sin egen samtid. Som helhed har Lykkebergs essayudstilling om tid dog

interessante perspektiver, som ville have haft gavn af modspil fra nogle flere værker og lidt færre påstande. Omvendt fremstår *Ultracontemporaine* måske uintentionelt, måske bevidst, så tilpas utidssvarende i sin agitprop-tilgang, at grebet faktisk bliver en radikal *ny* måde at forholde sig til den accelererede samtid på. Hvis man er i tidsnød, kan man med fordel browse gennem *Gallery Ultracontemporaine* på sin telefon, mens man går rundt i Charlottenborgs hyperæstetiske essay om tid.

kultur@information.dk

'Welcome Too Late'. Kunsthall Charlottenborg. Nyhavn 2, København K. Indtil 28. maj. 'Gallery Ultracontemporaine': www.copenhagenbiennale.org/gallery

Som helhed har Lykkebergs essayudstilling om tid dog interessante perspektiver, som ville have haft gavn af modspil fra nogle flere værker og lidt færre påstande